

24.9.2020

HAKUILMOITUS

Ravinteiden kierrätyksen ja jätevesien käsittelyn energiatehokkuuden hankkeet

Ympäristöministeriö aikoo avustaa hankkeita, jotka edistävät jätevesien ravinteiden kierrätystä, parantavat jätevesien käsittelyn energiatehokkuutta ja/tai energian talteenottoa taikka tukevat ravinteiden kierrätyksen symbiooseja. Hankkeet toteuttavat ravinteiden kierrätysohjelmaa (Raki) tai ovat valtion lisätalousarviossa esitettyjä kunnille kohdistettuja talouden nopeaa elpymistä tukevia toimia. Avustettavista hankkeista säädetään ravinteiden kierrätyksen ja jätevesihuollon energiatehokkuuden hankkeisiin vuosina 2020-2026 myönnettävästä valtionavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (657/2020, jäljempänä asetus) 3 §:ssä.

Avustukset myönnetään valtionavustuslain (688/2001) 5 §:n sekä asetuksen mukaisena erityisavustuksena seuraavasti:

- tukena ei-taloudelliseen toimintaan; tai
- tukena taloudelliseen toimintaan soveltaen EU:n valtiontukilainsäädäntöä

Lisätietoa eri tukimuodoista on jäljempänä kohdassa ”Keskeiset sovellettavat säädökset ja ehdot”.

Mahdolliset hakuun liittyvät lisätiedustelut pyydetään tekemään kirjallisesti sähköpostitse:
riikka.malila@ym.fi (RAKI-ohjelman projektipäällikkö)

Taustaa

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen tavoitteena on edelleen vahvistaa Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä ja pyrkiä ilmasto- ja ympäristöystävälliseen ruokajärjestelmään mm. jatkamalla ravinteiden kierrätyksen kärkihanketta ja tukemalla ravinteiden kierrätystä edistäviä investointeja.

Ympäristöministeriö toimeenpanee [Ravinteiden kierrätyksen toimenpideohjelmaa 2019 – 2030](#). Tässä haussa pyritään edistämään muun muassa jätevesien ja jätevesilietteiden sisältämien ravinteiden ja orgaanisen aineen talteenottoa ja hyödyntämistä. Lisäksi valtion lisätalousarviossa (IV, 2020) on päätetty talouden nopeaa elpymistä tukevista toimita, joihin sisältyy kuntia tukevia toimenpiteitä muun muassa vesihuoltoon liittyen.

Avustuksen hakeminen

Hakuaika alkaa 24.9.2020 ja päättyy 30.10.2020. Avustusta voi hakea ainoastaan sähköisessä hakujärjestelmässä, josta hakemus ohjautuu suoraan ympäristöministeriön kirjaamoon. Hakulomakkeen liitteiksi vaaditaan erillinen mallin mukainen hankesuunnitelma sekä mallin mukainen kustannuserittely, jossa tulee esittää arvio hankkeen kokonaiskustannuksista.

Jos hakemuksesta puuttuu hankesuunnitelma tai kustannusarvio tai se saapuu määräajan jälkeen, hakemus hylätään ilman arviointia. Hakemusta voi täydentää hakuajan puiteissa hakemuksen jättämisen yhteydessä annettujen ohjeiden mukaisesti.

Linkki sähköiseen hakujärjestelmään ja mallipohjiin: [hakulomake.fi/ym/fi](https://www.ym.fi/hakulomake)

Myönnettävä avustus on käytettävissä vuoden 2022 loppuun saakka.

Hakijan tulee olla oikeushenkilö, jolla on y-tunnus. Kunnille suunnatuissa elvytyshankkeissa hakijana voi olla vain kuntatoimija (ks. taulukko). Hakija ei voi olla yksityishenkilö, toiminimi eikä valtion virasto tai laitos. Viimeksi mainituilta avustuksen saaja voi kuitenkin hankkia palveluita alihankintana.

Valtionavustuslain 7 §:n mukaan avustus voidaan myöntää saajalle sen omaan toimintaan tai hankkeeseen taikka käytettäväksi valtionavustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun kuin saajan toiminnan tai hankkeen avustamiseen. Jos valtionavustus myönnetään käytettäväksi valtionavustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun kuin saajan toiminnan tai hankkeen avustamiseen, valtionavustuksen saajan on tehtävä sopimus valtionavustuksen käytöstä, käytön valvonnasta ja niiden ehdoista toimintaa tai hanketta toteuttavan kanssa.

Mihin ja kenelle avustus on tarkoitettu?

Haku	Ravinteiden kierrätyksen hankkeet Hankkeilla toteutetaan ravinteiden kierrätysohjelmaa (RAKI) sekä ravinteiden kierrätyksen toimenpideohjelmaa. Avustusta voidaan myöntää uusien menetelmien ja tekniikoiden kehitykseen, kokeiluun ja pilotointiin sekä tarvittaviin esiselvityksiin.	Jätevesien ravinnekierrätyksen ja jätevesien käsittelyn energiatehokkuuden ja/tai energian talteenoton hankkeet Avustusta voidaan myöntää nopeavaikutteisiin elvytys- ja tehostamistoimiin, uusien menetelmien ja toimintatapojen käyttöönottoon sekä investointeihin ja niihin liittyviin esiselvityksiin.
Määräraha	3 milj. €	10 milj. €
Avustuksen määrä	harkinnanvarainen, enintään 60 % hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista	harkinnanvarainen, enintään 80 % hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista
Kuka voi hakea?	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnat, kuntayhtymät ja näiden omistamat yhtiöt ja muut kuntaomisteiset toimijat • Yhdistykset • Yritykset • Muut yhteisöt (lukuun ottamatta valtion virastoja ja laitoksia)	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnat, kuntayhtymät ja näiden omistamat yhtiöt ja muut kuntaomisteiset toimijat
Teemat	Jätevesien ravinteiden talteenotto Tavoitteena on ravinteiden, erityisesti fosforin, talteenoton laitosmittakaavainen koehanke, jossa talteen otetut ravinteet voidaan hyödyntää lannoitevalmisteiden tuotannossa tai muissa teollisissa prosesseissa. Puhdistamolietteisiiin sisältyvän haitta-aineriskin takia on tarpeen kehittää ja ottaa käyttöön uusia menetelmiä, joilla jäteveden ja jätevesilietteiden ravinteet ja myös orgaaninen aine saadaan otettua talteen ja puhtaina kiertoon.	Jätevesien ravinteiden kierrätys Jätevesien ravinteiden kierrätystä voidaan edistää ottamalla ravinteita tehostetummin talteen joko jätevedestä tai jätevesilietteestä tai jätevesien erilliskeräyksellä. Ravinnekierrätystä voidaan tehostaa myös esimerkiksi siten, että kierrätettävässä puhdistamolietteisessä on enemmän ravinteita tai se käsitellään käyttökelpoisempaan muotoon.
	Ravinteiden kierrätyksen symbioosit Symbiooseissa ravinteita kierrätetään erilaisten toimijoiden ryhmissä tuottaen esimerkiksi kierrätyslannoitevalmisteita paikallisiin tarpeisiin. Perusta symbioosille voi tulla toimintarenkaasta, jossa sivuvirtoja, jätteitä tai hyödykeylimääriä käytetään raaka-aineena tai hyödykkeenä tarjoten toimijoille mahdollisuuden parempaan ravinteiden kierrätykseen ja kannattavuuteen. Symbioosissa materiaalit ja ravinteet kiertävät ja energia käytetään mahdollisimman tehokkaasti. Yllä mainittu ravinteiden, erityisesti fosforin, talteenoton laitosmittakaavainen koehanke voi olla myös osa symbioosia.	Jätevesien käsittelyn energiatehokkuus ja energian talteenotto Nykyisten prosessien energiansäästö voidaan toteuttaa esimerkiksi optimoimalla prosessilaitteita, prosessin ajotapoja, ilmanvaihtoa ja valaistusta. Säästökohteita voidaan selvittää energia-auditoinneilla, joiden perusteella kohdistetaan energiansäästöinvestointeja. Energiatehokkuutta voidaan parantaa esimerkiksi jäteveden lämmön talteen otolla tai hyödyntämällä jätevesilietteen energiasisältöä esimerkiksi mädättämällä ja/tai termisellä käsittelyllä.

Hakemusten arviointi

Myönnettävät avustukset ovat harkinnanvaraisia. Hakemusten arviointi ja keskinäinen vertailu perustuvat valtiovastuslakiin ja asetuksen 5 §:ään ottaen huomioon mahdollisesti sovellettava EU:n valtiontukilainsäädäntö.

Hankkeen toteutus ja maksatus

Avustettavassa hankkeessa voi syntyä kustannuksia siitä lähtien, kun valtiovastusta koskeva hakemus on tullut ympäristöministeriössä vireille. Tätä ennen syntyneitä kustannuksia ei voi laskuttaa hankkeelta eikä laskea avustushankkeen omarahoitusosuuteen. Ennen avustuspäätöksen antamista syntyneet kustannukset ovat kuitenkin hakijan omalla vastuulla, eikä niillä ole merkitystä hakemuksen hyväksymistä arvioitaessa.

Päätökset, myönteiset tai kielteiset, pyritään tekemään vuoden 2020 loppuun mennessä.

Avustuksen saaja sitoutuu raportoimaan ympäristöministeriölle hankkeen etenemisestä, tuloksista ja avustuksen käytöstä ja julkaisemaan tulokset hankkeen päätyttyä. Avustus maksetaan toteutuneita kuluja vastaan. Avustuksen saajalta edellytetään hankkeen loppuraportoinnin yhteydessä ulkopuolisen tilintarkastajan lausunnolla varustettua selvitystä valtiovastuksen käytöstä.

Keskeiset sovellettavat säädökset ja ehdot

Erityisavustusten myöntämisessä ei-taloudelliseen toimintaan sovelletaan seuraavia säädöksiä ja ohjeita:

- [Valtiovastuslaki \(688/2001\)](#)
- [Valtioneuvoston asetus ravinteiden kierrätyksen ja jätevesihuollon energiatehokkuuden hankkeisiin vuosina 2020-2026 myönnettävästä valtiovastuksesta \(657/2020\)](#) ja [perustelumistio](#)
- [Hallintolaki \(434/2003\)](#)
- [Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa \(808/2019\)](#)
- [Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista \(1397/2016\)](#)
- [Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa \(13/2003\)](#)
- Hakuilmoituksen liite 1: Ympäristöministeriön erityisavustuksia koskevat ehdot ja rajoitukset

Erityisavustuksia taloudelliseen toimintaan voidaan myöntää vain EU:n valtiontukilainsäädännössä rajatuin ehdoin, jolloin sovelletaan lisäksi jompaakumpaa seuraavista asetuksista:

- [Yleinen ryhmäpoikkeusasetus \(RPA\) eli KOMISSION ASETUS \(EU\) N:o 651/2014 tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti](#)
- [De minimis -asetus eli KOMISSION ASETUS \(EU\) N:o 1407/2013 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen](#)

Lisätietoa taloudellisen toiminnan ja EU:n valtiontukilainsäädännön kriteereistä löytyy TEM:in sivuilta:

[EU:n valtiontukisäännöt](#) sekä hakuilmoituksen liitteestä 2: Taloudelliseen toimintaan sovellettavat lisäehdot.